

เทศน์อบรมฆราวาส

ณ สำนักสงฆ์บุญญาวาส จ.ชลบุรี

เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๖ (เย็น)

คู่บารมี

วันนี้เป็นโอกาสอันดีของพี่น้องทั้งหลาย พอเหมาะพอดีกับหลวงตากีมาสถานที่นี้ ซึ่งก็เคยคิดอยากมาเที่ยวทางนี้นานแล้ว แต่ก็ไม่มีเวลาพอจะมาได้ วันนี้โอกาสเหมาะสมมากที่สุด จึงได้มาพักค้างที่นี่ สถานที่นี้เหมาะสมมาก พระท่านอยู่สะดวกสบาย วัดป่าอย่างนี้เป็นวัดที่เหมาะสม กับการชำระสะสางสิ่งมัวหมองมืดตื้อทั้งหลายออกจากใจ ผู้เข้ามาเกี่ยวข้องกับ ก็พอมีโอกาสได้ชำระซักฟอกอารมณ์สกปรกทั้งหลาย ที่เคยฝังใจมานานใน เวลาเช่นนี้ มีพระพุทธรูปธรรมของพระพุทธรูปเจ้าเท่านั้น ที่สามารถซักฟอกสิ่งสกปรก โสมมที่โลกไม่มองดูเลย แต่สั่งสมทั่วหน้ากันทั่วโลกดินแดน ทางภาษาธรรมนั้นเรียกว่า กิเลส

กิเลสคือเครื่องเศร้าหมองมัวหมองมืดตื้อหุ้มห่อจิตใจของสัตว์โลก ให้ไม่รู้จักดีจักชั่ว บุญบาปประการใด เพราะสิ่งมัวหมองมืดตื้อนี้แลปิดบังเอาไว้ ทั้ง ๆ ที่ใจก็เป็นนักรู้ เมื่อมันปิดบังเอาไว้แล้ว มันก็ดึงใจนี้ให้ไปรู้ตามทางเดินของมันคือกิเลส เพราะฉะนั้นคนเรา ความคิดความรู้นี้เป็นมาตั้งแต่วันเกิด แต่ความรู้จะเป็นมามากน้อยเพียงไร ก็ไม่เห็นอก กิเลสคือความเศร้าหมองมืดตื้อนี้ปิดบังหุ้มห่อเอาไว้ ไม่ให้รู้จักดีจักชั่วอยู่นั้นแล จึงต้องมี ธรรมเป็นเครื่องซักฟอก อย่างอื่นซักฟอกไม่ได้

สิ่งใดที่สกปรกโสมม วัตถุต่าง ๆ ที่หลับที่นอนหมอนมุ้งสกปรก เรานำมาซักล้างด้วย น้ำด้วยอะไรก็ได้ ก็สะอาดไปตามฐานะของมัน แต่จะนำมาซักฟอกจิตใจที่กิเลสหุ้มห่อ ซึ่งเป็นตัวสกปรกสุดยอดในหัวใจโลกนี้ นำมาซักฟอกไม่ได้ มีแต่ธรรมเท่านั้นเป็นเครื่อง ซักฟอกจิตใจ ให้พอรู้เพียงสภาวะ ว่าดีว่าชั่วว่าบาปว่าบุญอย่างไรบ้างเท่านั้น ถ้าไม่มีธรรม นี้ โลกทั้งหลายจะไม่รู้ว่าดีชั่วคืออะไร ทั้ง ๆ ที่ตนก็มักจะทำความชั่วนั้นแลยิ่งกว่าความดีอยู่ ตลอดเวลา แล้วก็รู้ว่าคุณความชั่วคืออะไรอยู่นั้นแล

ถ้าไม่มีธรรมเป็นเครื่องซักฟอก ตักเตือนเราให้รู้เหตุรู้ผลต้นปลายของกิเลสแล้ว จะไม่รู้เรื่องของกิเลสว่าเป็นภัยต่อหัวใจเราอย่างไรบ้าง ต่างคนก็จะสั่งสมแต่สิ่งเหล่านี้พอกพูน ภายในจิตใจ ผลของมันแสดงออกมาก็คือความทุกข์ร้อนกระวนกระวาย ตีตื้นภายใน จิตใจให้เกิดความลำบากทรมานอยู่ตลอดไปนั้นแล สิ่งเหล่านี้แลที่ทำให้จิตใจของโลกให้ได้รับ

ความทุกข์ความทรมานด้วยความคิดความปรุงต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องของกิเลสผลักดันออกมา ให้คิดให้ปรุงตามเรื่องของมัน จึงเป็นการลำบากที่จะรู้โทษของมันได้

ด้วยเหตุนี้เราที่เกิดมาได้พบพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นธรรมของพระพุทธเจ้าที่เลิศ เลอ สามารถที่จะชักฟอกสิ่งสกปรกโสภณทั้งหลายภายในจิตใจนี้ ให้ค่อยจางหายไปเป็น ลำดับ พอระลึกได้บ้างว่าดีว่าชั่วว่าบาปว่าบุญ กระจายออกไปเช่น นรก สวรรค์ เป็นลำดับ ลำตา จากการชักฟอกจิตใจที่ได้ยินได้ฟังจากครูจากอาจารย์ และเรานำไปปฏิบัติต่อตัวเอง ด้วยการชำระสะสาง เช่นการเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา อยู่ในบ้านในเรือนของเรา เราก็ทำ ได้เช่นนั่งภาวนา

การทำบุญให้ทาน เป็นการชักฟอกความตระหนี่ถี่เหนียวออกจากจิตใจ ให้เห็นแก่ ท่านแก่เรา เห็นแก่เพื่อนบ้าน สัตว์โลกด้วยกัน ว่ามีความสุขความทุกข์เช่นเดียวกันกับเรา ซึ่งพอที่จะเฉลี่ยเผื่อแผ่ความสุขให้แก่กันได้ด้วยการให้ทาน เราจึงพอรู้จักว่าการให้ทานมี ความหมายอย่างไรบ้าง การให้ทานก็คือการเสียสละสิ่งที่มีอยู่ของตนที่รักสงวนมากด้วยกัน ทุกคนนั้นแล ออกให้เป็นความสุข ปันน้ำใจให้แก่ผู้อื่น เช่นเราหยิบยื่นวัตถุอันใดให้คนใดก็ ตาม เขาจะได้รับความยิ้มแย้มแจ่มใส เพราะการหยิบยื่นให้เขาจากเราผู้เป็นนักเสียสละ

เช่นพระไปบิณฑบาต มีอะไรเราก็นำออกไปใส่บาตรสละทานแก่ท่าน ท่านก็มีชีวิต จิตใจเป็นไปด้วยความราบรื่นดีงาม การบำเพ็ญศีลธรรมก็ตั้งหน้าตั้งตาบำเพ็ญ เพราะไม่ ลำบากลำบากเนื่องจากมีผู้อุดหนุนชีวิตจิตใจของเราไว้เป็นประจำ ด้วยเหตุนี้เวลาเรา บิณฑบาต ประชาชนเขามีใจบุญเสียสละจึงมาใส่บาตรให้พระ พระก็ได้อาศัยประชาชนเลี้ยง อดภาพร่างกายและบำเพ็ญสมณธรรมด้วยความสะดวกสบาย

พระท่านก็เป็นบุญเป็นกุศล ด้วยการบำเพ็ญของท่าน ซึ่งเนื่องมาจากอาหารหวาน คาวที่เราอุดหนุนชีวิตจิตใจของท่านไว้ บรรเทาความทุกข์ลงไปเป็นลำดับ เราก็ได้รับบุญ กุศลที่ได้บริจาคทานจากท่าน บุญเป็นสมบัติของเรา ความดีใจความสุขความสบาย เราให้ ผู้รับไปมากน้อยเพียงไร ความสุขความสบายที่เป็นบุญเป็นกุศลก็สะท้อนย้อนกลับมาถึงตัว ของเราผู้ให้ทานนั้นแล

เพราะฉะนั้นผู้ให้ทานจึงเป็นผู้สั่งสมคุณงามความดีเข้าสู่ใจ ใจที่มีบุญมีกุศลเช่นเกิด จากการทำทานรักษาศีลภาวนา จึงเป็นใจที่ชุ่มเย็นเป็นสุข มีจุดหมายปลายทาง มีหลักมี เกณฑ์ ไม่เหมือนคนที่ไม่ได้สร้างคุณงามความดีอันใดเลย แต่สร้างตั้งแต่บาปแต่กรรมเต็ม ตัว อยู่ที่ไหนก็เกิดความเดือดร้อน อยู่ในโลกนี้ก็เดือดร้อนทั้งชีวิต ตายไปแล้วชีวิตเมืองผี ยืดยาวนานไหน เราก็ต้องได้แบกหามกองทุกข์ยืดยาวนานนั้น ไม่มีที่สิ้นสุดยุติลงได้

อย่างง่ายดาย นี่คือนคนชอบทำแต่ความชั่ว ไม่ฟังเสียงความดีความดีจากอรรถจากธรรมที่ ท่านแนะนำสั่งสอนบ้างเลย จึงมีแต่ความทุกข์ความเดือดร้อน

คนผู้รู้จักดีจักชั่วรู้จักบุญจักบาป พยายามปิดเป้าความชั่วทั้งหลายออกจากตัวของ เราคือใจของเรานั้นแล วันละเล็กน้อย จิตใจก็ค่อยเบาบางไป สั่งสมคุณงามความดีเข้าสู่ ใจ ใจก็มีความสงบเย็นภายในตัวเอง เวลาความจำเป็นเกิดขึ้น ซึ่งต้องมีอยู่ด้วยกันทุกคน คือความตาย คนบุญตายกับคนบาปตายนี้ต่างกัน คนบุญตายทิ้งร่างกายอันนี้ไปเอาร่างกาย ทิพย์มาเป็นกายทิพย์ขึ้นมา เช่นเทวบุตรเทวดาอินทร์พรหม เหล่านี้แต่ก่อนท่านเหล่านั้นก็ มีร่างกายเหมือนเราๆ ท่านๆ นี้แหละ แต่อำนาจแห่งบุญแห่งกุศลที่ตนได้สร้างเอาไว้ พอ เปลี่ยนสภาพนี้แล้วก็กลายเป็นสภาพอันเป็นทิพย์ขึ้นมา

เพราะฉะนั้นเมืองสวรรค์ชั้นพรหมจึงมีแต่พวกกายทิพย์อยู่เต็มไปหมด ไม่มีกาย เนื้อกายหนังอย่างเราเลย ทั้งๆ ที่แต่ก่อนก็เป็นกายเนื้อกายหนัง แต่เพราะเจ้าของได้ทำบุญ ให้ทาน ผลแห่งบุญนั้นจึงเป็นสมบัติทิพย์ขึ้นมา ผลิตเราให้เป็นเทวบุตรเทวดาอินทร์พรหม ขึ้นมาได้จากบุญจากกุศลของเรานั้นแล กายทิพย์เป็นอย่างนั้นเพราะความดีของเรา ไปเกิด ก็ไปเกิดในที่เหมาะสมกับกรรมดีของเราที่ทำไว้มากน้อย ถ้าทำไว้มากเท่าไร การไปเกิด สวรรค์ชั้นพรหมก็ไปเกิดชั้นสูงๆ เป็นลำดับลำดับ

เมื่อวาสนาบารมีส่งเสริม ที่เราส่งเสริมบำรุงอยู่ตลอดเวลาแก่กล้าสามารถแล้ว ก็ หลุดพ้นจากทุกข์ไปโดยสิ้นเชิง เช่นพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ท่าน นี้เรียกว่าท่านผู้สิ้นสุด จากทุกข์ไปโดยสิ้นเชิง ไม่มีกิเลสตัวใดซึ่งเป็นธรรมชาติที่สร้างทุกข์ให้สัตว์ติดจิตใจของท่าน อยู่ได้เลย พระพุทธเจ้ากับพระอรหันต์จึงเป็นผู้สิ้นทุกข์ทางใจ จะมีอยู่บ้างก็เพียงร่างกาย เพราะร่างกายนี้เป็นสมมุติมีเจ็บท้องปวดศีรษะ ปวดหัวตัวร้อนเป็นธรรมดา เป็นเจ็บไข้ได้ ป่วย นี่เป็นเรื่องของร่างกายซึ่งอยู่ในสมมุติก็ยอมรับเช่นเดียวกับโลกที่เป็นสมมุติด้วยกัน เขาเจ็บไข้ได้ป่วยได้ เราก็เป็นได้เหมือนเขา

แต่ที่ต่างจากกันก็คือว่า ร่างกายของพระพุทธเจ้าของพระอรหันต์ แม้จะเจ็บไข้ได้ ป่วย แต่ท่านก็ไม่ได้มาแบกภาระความทุกข์ทางร่างกาย เพราะการเจ็บไข้ได้ป่วยนี้เลย เป็น แต่เพียงว่ารับทราบตามหลักธรรมชาติเท่านั้น เยียวรักษากันไปตามเกิดตามมี ควรอยู่ที่ อยู่ ไม่ควรอยู่สุดวิสัยที่จะเยียวรักษาได้ ก็ปล่อยให้มันไปที่เรียกว่าตาย นี่เป็นอย่างนี้ ส่วนจิตใจของท่านจะไม่มีทุกข์เข้าไปเจือปนหรือแทรกซึมได้แม้แต่เม็ดหินเม็ดทราย ไม่มี เลยในจิตของพระพุทธเจ้าและพระอรหันต์ ทุกข์ไม่มีตั้งแต่วันท่านตรัสรู้ขึ้นมา ถึงแดนพ้น ทุกข์เรียบร้อยแล้วโดยสิ้นเชิง ไม่มีอะไรเหลือ

นี่ก็เพราะการสร้างบุญสร้างกุศล ผลที่มาสอนงเราก็คือเป็นที่พึงหวังตั้งพระพุทธรเจ้า และพระอรหันต์ท่าน ถึงที่พึงหวังตลอดอนันตกาล ไม่มีคำว่าแปรปรวนยกย้ายผันแปรไปไหน เรียกว่าเที่ยง ถ้าให้ชื่อนิพพานก็เรียกนิพพานเที่ยง จิตใจที่บริสุทธิ์แล้วเป็นธรรมทั้งดวงแล้วเที่ยง หรือธรรมชาติ ธรรมชาติอันนี้แล เป็นธรรมชาติที่เที่ยงแท้ถาวรตลอดไป ไม่มีกาลสถานที่และเวล่ำเวลาใด มาทำให้สภาพอันนี้เปลี่ยนแปลงไปได้เหมือนโลกสมมุติเลย ท่านจึงเรียกว่านิพพานเที่ยง จิตใจของผู้บริสุทธิ์แล้วเที่ยง

นี่ละผลแห่งการปฏิบัติได้มากน้อยเพียงไร ก็มาสอนงเราผู้ที่ปฏิบัติบำเพ็ญมานั้นแล ให้ได้รับความสุขความสมหวังตั้งพระพุทธรเจ้าพระอรหันต์ท่าน ท่านสมหวังพร้อมกับความต้องการทุกอย่าง ไม่มีอะไรที่ท่านจะต้องการอีกแล้ว ด้วยความอยากความหิวโหยเหมือนโลกทั่วๆ ไป แต่ว่าธาตุชั้นธัมมันต้องการอาหารการบริโภค ก็เป็นเรื่องของธาตุของชั้นเสี้ย จิตใจของท่านไม่หิวโหยโหยแรงเหมือนธาตุชั้นที่มันเป็น ต่างกันที่ตรงนี้

สำหรับโลกทั่วไป ทั้งหิวทั้งโหย ทั้งเป็นทุกข์ทางร่างกาย ทั้งเป็นทุกข์ทางด้านจิตใจ มีความทุกข์สองประเภท ประเภทหนึ่งคือร่างกายมีความหิวโหย ต้องการเครื่องเยียวยารักษา ทางจิตใจก็ติดก็ติด มีความทุกข์ความเดือดร้อนไปตามๆ กัน ส่วนพระอรหันต์ท่านร่างกายนี้มีความหิวโหย ต้องการเครื่องเยียวยารักษา เช่นข้าว น้ำ โภชนะอาหารประเภทต่างๆ มารักษาก็จริง แต่จิตใจท่านไม่หิวโหย ท่านไม่ต้องการ ท่านเสมอตลอดเวลาไป ผิดกันที่ตรงนี้แหละ

ระหว่างปุถุชนหิวข้าว กับพระอรหันต์หิวข้าวนี้ต่างกัน ปุถุชนเราหิวข้าวทั้งหิวทั้งทุกข์ทางร่างกายและทุกข์ทางจิตใจด้วย แต่พระอรหันต์ท่านหิวก็หิวแต่ธาตุชั้นธัมมันหิวมันต้องการเหมือนกัน แต่จิตใจท่านไม่มีความหิวโหย เพราะท่านพอแล้ว ไม่มีอะไรเข้าไปรบกวนจิตใจท่านได้เลย นี่ละระหว่างจิตของปุถุชนกับจิตพระอรหันต์จึงต่างกันอย่างนี้

ทั้งหมดนี้มาจากคุณงามความดีของเราที่สร้างมา เบื้องต้นก็มีดีบอดยังไม่มีใครแนะนำสั่งสอน มันก็มีดีบอดเป็นธรรมดา ถึงพระอาทิตย์บนฟ้าจะมีสักก็ดวงก็ตาม จิตใจมันก็มีดีของมันอยู่อย่างนั้น ไม่ขึ้นอยู่กับพระอาทิตย์พระจันทร์อะไรเลย แต่เมื่อได้อรธได้ธรรมส่องแสงสว่างเข้าไป เพราะการได้ยินได้ฟังอรรถธรรมที่ท่านสั่งสอน ก็ค่อยคลี่คลายออกไป ความรู้แปลกๆ ต่างๆ ที่เป็นเหตุเป็นผลอันดีงาม ก็ค่อยปรากฏขึ้นมาภายในจิตใจ สิ่งที่ดีก็ทราบชัดว่าชั่ว สิ่งที่ดีก็ทราบชัดว่าดี แล้วชวนชวยในสิ่งที่ดี ปิดเป่าสิ่งที่ชั่วช้าลามก

ทั้งหลายออกไปเป็นลำดับลำดับ ก็กลายเป็นจิตที่รู้ธรรมรู้ธรรม จิตสว่างไสวขึ้นมาภายในใจของเรา จากการได้ยินได้ฟังครูอาจารย์หรือธรรมท่านสอนไว้เป็นลำดับลำดับไป

เพราะฉะนั้นเรื่องการสร้างวัดสร้างวาในหมู่บ้านหนึ่ง ๆ ที่มีอยู่ทั่วไปในประเทศไทยของเรานี้ จึงเป็นความเหมาะสมอย่างยิ่งแล้ว มีวัดมีวาเป็นคู่เคียงกัน ฟังเป็นฟังตายกันกับชาวบ้านประชาชน เวลามีโอกาสอันดีงามเมื่อไร เราจะไปบำเพ็ญที่วัดที่วา นั่งสมาธิภาวนาสงบใจให้เย็นลงไปก็ได้ เราจะมาทำบุญให้ทานกับท่าน เราก็ได้บุญได้กุศล รักษาศีลศีลก็สวยงามในใจของเรา เราก็เป็นผู้ทรงไว้ซึ่งศีลคือความสวยงามภายในใจ

เวลาออกมาวัดมาวา ก็มองเห็นพระเจ้าพระสงฆ์ที่ท่านปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ มองเห็นแล้วยิ้มแย้มแจ่มใส เกิดความเชื่อความเลื่อมใสปลื้มปีติยินดีภายในใจ นี่ก็เป็นบุญเป็นกุศลแก่เราผู้ได้พบได้เห็นท่าน แล้วก็มีความอบอุ่นภายในจิตใจ ว่าตนมีวัดมีวามีครูมีอาจารย์คอยแนะนำสั่งสอน เพราะฉะนั้นวัดวาอวาสกับประชาชนชาวพุทธเรา จึงแยกกันไม่ออกใครไปอยู่ที่ไหนก็ต้องสร้างวัดสร้างวาขึ้น เพื่อเป็นขวัญตาขวัญใจ ระลึกไว้ไม่ลืม พุทธโธ ธัมโม สังโฆ หรือครูอาจารย์ประจำใจอยู่เสมอ นี่เรียกว่าจิตใจมีที่พึ่ง ไม่ได้พึ่งตั้งแต่ติกกรมบ้านช่องถนนหนทาง สมบัติเงินทองข้าวของเรือกสวนไร่นาโดยถ่ายเดียว อันนั้นเป็นที่พึ่งสำหรับร่างกายก็ยอมรับกันทั่วโลก แต่ที่พึ่งทางใจก็ยังมี จากการบำเพ็ญศีลธรรมเข้าสู่ใจ

การให้ทานก็คือเป็นสละที่พึ่งเป็นพึ่งตายอันหนึ่ง การรักษาศีล การเจริญเมตตาภาวนา ล้วนแล้วตั้งแต่การบำเพ็ญธรรมที่เลิศเลอเข้าสู่จิตใจ เราก็มีที่พึ่งภายในใจด้วยร่างกายของเราก็มีที่พึ่งด้วย คนนั้นก็ไม่ได้ว่าแห้ว ถ้ามีตั้งแต่สมบัติภายนอกอย่างเดียวจิตใจไม่ได้บำเพ็ญเลยนี้รู้สึกจะว่าแห้วมากที่สุดทีเดียว แม้เป็นเศรษฐีก็เป็นเถอะ เมื่อหัวใจเหือดแห้งไปด้วยคุณสมบัตินี้คือธรรมภายในใจแล้ว ย่อมได้รับความทุกข์มากกว่าทุกตะเข้ญใจที่เขามีธรรมในใจเสียอีก เพราะฉะนั้นธรรมจึงเป็นของจำเป็น เราเป็นเศรษฐี สมบัติภายนอกก็มี ทางภายในก็เป็นเศรษฐีบุญเศรษฐีธรรม เราได้บำเพ็ญเป็นคู่เคียงกันไป คนนี้ไม่เดือดร้อน อยู่ในโลกก็ไม่เดือดร้อน ตายไปก็ไม่เดือดร้อน เพราะความอบอุ่นได้แก่ศีลธรรมมีประจำใจอยู่แล้ว คนเราไม่เดือดร้อน

นี่ละเรื่องศาสนา เรื่องวัดเรื่องวากับประชาชนตามที่ต่างๆ จึงแยกกันไม่ออก ไปสร้างบ้านใหม่ก็ต้องสร้างวัดใหม่ขึ้นมา เพื่อกราบไหว้บูชาเป็นขวัญตาขวัญใจ เพื่อทำบุญให้ทาน เพื่อปลงจิตปลงใจเวลาเกิดความยุ่งเหยิงวุ่นวายมามาก เข้าไปวัดไปบวรมจิตใจให้สงบเย็นใจชั่วคราวช่วยยามก็ยังดี ยิ่งกว่าคนไม่มีวัดเป็นไหนๆ นี่ละวัดกับบ้านจึงแยกกันไม่ออก เช่นอย่างสถานที่นี้ ก็มีวัดป่าอยู่นี้แล้ว พระท่านตั้งใจปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เป็น ปุณฺณก

เขต เนื้อนาบุญของพี่น้องชาวไทยชาวพุทธเราได้เป็นอย่างดี เราก็ได้ทำบุญให้ทานกับท่านทุกวัน ๆ บุญของเราจากการให้ทานก็ไม่ขาดวันขาดคืนไป ท่านก็บำเพ็ญธรรมของท่าน โดยอาศัยปัจจัยเครื่องหนุนจากเรา ท่านก็สะดวกสบายในความเป็นอยู่ และสะดวกสบายในการบำเพ็ญสมณธรรม เราก็มีความอบอุ่นเย็นใจว่าบุญก็ได้ทำทุกวัน มีการใส่บาตรพระเป็นต้น ระลึกถึงคุณพระพุทเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ และครูบาอาจารย์ทุกวัน ๆ จิตใจย่อมได้รับการหล่อเลี้ยงจากคุณธรรมเหล่านี้ ให้ความชุ่มเย็นเป็นสุขอยู่โดยสม่ำเสมอ

นี่ละความมีวัดมีวา กับไม่มีวัดนี้ต่างกันมากทีเดียว แถวนี่ก็มีวัดอยู่แล้ว เป็นวัดป่าที่เหมาะสม สถานป่ารกทั้งหลายนี้ เป็นสถานที่อยู่บำเพ็ญของพระ ผู้ต้องการความสงบสันติ กำจัดกิเลสออกจากจิตใจทั้งวันทั้งคืนยืนเดินนั่งนอนเว้นแต่หลับเท่านั้น ท่านก็ชำระจิตใจท่าน บำเพ็ญคุณงามความดีเพื่อท่าน เราเป็นฆราวาสญาติโยมก็อย่าปล่อยเนื้อปล่อยตัวติดดินไปตามโลกตามสงสารจนไม่มีวันยับยั้งชั่งตัว จะเสียเวล่ำเวลาไปเปล่า ๆ

พอมีโอกาสที่ควรจะทำบุญความดีเข้าสู่ใจ ซึ่งเรียกร้องหาความช่วยเหลือจากเจ้าของอยู่ตลอดมา ก็ขอให้บำเพ็ญ เพื่อสนับสนุนจิตใจให้มีเครื่องหล่อเลี้ยงได้แก่บุญแก่กุศล ใจก็ไม่หิวโหย ร่างกายเราก็พออยู่พอเป็นไป เมื่อทั้งสองนี้มีเครื่องบำรุงรักษาด้วยกันแล้ว ร่างกายก็สบาย จิตใจก็ชุ่มเย็น ผู้นี้แลเป็นผู้ไม่เสียทำอะไร ทั้งวัตถุภายนอกก็เสาะแสวงหามาเยี่ยวยาร่างกายของเรา นอกจากนั้นยังนำวัตถุภายนอกแปรสภาพไปเป็นวัตถุทาน ไปเฉลี่ยเผื่อแผ่ตามที่ต่าง ๆ มีการทำบุญให้ทาน การตักบาตรเป็นต้น เราก็ได้บุญทุกวัน ๆ

นี่แหละที่เราเกิดมานี้เหมาะสมมากที่สุด คือได้พบพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาที่เลิศเลอ ไม่มีศาสนาใดจะเสมอเหมือนได้เลย ศาสนาพุทธของเรามีเป็นแถวเป็นแนวมาตั้งเดิมตั้งแต่พระพุทธเจ้าพระองค์แรกจนกระทั่งปัจจุบัน ยังมีพระพุทธเจ้ามาตรัสรู้ เพื่อเป็นสายทางเดินของสัตว์โลกให้หลุดพ้นจากทุกข์เป็นลำดับไป เราได้เกิดมาพบพระพุทธศาสนาคือคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ก็ขอจงพากันมีความหนักแน่นภายในศีลในธรรม อย่าปล่อยเนื้อปล่อยตัว รื่นเริงบันเทิงไปตามโลกสงสารโดยถ่ายเดียว จะเสียเวล่ำเวลา เสียภพชาติที่เกิดเป็นมนุษย์ไปเปล่า ๆ ไม่ได้ประโยชน์อะไรจากความเป็นมนุษย์ด้วยการบำเพ็ญความดีแต่อย่างใดเลย อย่างนี้ไม่ดี ให้พากันบำเพ็ญ

พระท่านมาอยู่ที่นี้ เราคิดดูก็รู้อเอง พระที่มาอยู่จำนวนมากนี้ ท่านไม่ได้อยู่ในบ้านเรือนครอบครัวเดียวกัน ต่างบ้านต่างเรือนต่างครอบครัว ต่างถิ่นต่างฐาน ต่างอำเภอต่างจังหวัด ท่านทำไมมาอยู่กันได้ ประหนึ่งว่าเป็นอวัยวะเดียวกัน ก็เพราะท่านมีเจตนาเป็น

ธรรมอย่างเดียวกัน มาอยู่ด้วยกันด้วยการประพุดิคุณงามความดีเสมอกันไปแล้ว ท่านก็อยู่ด้วยกันเป็นสุขๆ มีอะไรแจกจ่ายกัน การขบการฉันทการใช้สอยเสมอกันไปหมด ประหนึ่งว่าเป็นอวัยวะอันเดียวกัน ท่านก็อยู่กันเป็นสุขอย่างนี้

นี่ละอำนาจแห่งธรรม เมื่อความดีได้เข้าถึงภายในจิตใจกายวาจาและความประพุดิของเราแล้ว ย่อมตายใจกันได้มนุษย์เราพระเรา มาจากแห่งหนตำบลใดก็ตาม ต่างองค์ต่างมีธรรมในใจก็เข้ากันได้สนิท ถ้าไม่มีธรรมในใจ มีแต่กิเลสภายในใจ แม้ที่สุดอยู่ในครอบครัวเดียวกันก็แตกกันได้ เช่น สามภรรยาแตกกัน เพราะต่างคนต่างยึดแย้งแข่งความเลวทรามต่อกัน แล้วเอามาก็มาเผาไหม้ สามีก้ไปเสาะแสวงหาอิเหนาเสีย แน่ะ ได้เมียแล้วไม่พอใจ ไปหาอิเหนามาเพิ่มเติมเข้าอีกเพื่อประดับตัว ภรรยาอีกก็ไปเสาะแสวงหาอิเหนามา ครั้นได้มาแล้วมีแต่พินแต่ไฟมาเผาไหม้กันในบ้านเรือน แตกกระจัดกระจาย อย่างน้อยทะเลาะกัน

ไม่มีอะไรจะเจ็บแสบยิ่งกว่าเรื่องของสามภรรยา ที่มีความรักกันมากที่สุดในโลกนี้ก็คือสามภรรยา รักสงวนกันมาก จดจ้องกันมาก ระวังระวังกันมาก ถ้าต่างคนต่างไม่มีธรรมด้วยแล้ว ก็เหมือนเอาไฟมาเผาไหม้กันทั้งวันทั้งคืนอยู่ด้วยกันไม่เป็นสุข แม้จะเป็นเศรษฐีก็เป็นเศรษฐีไฟด้วย เผาหัวอกด้วยกันนั้นแหละ ถ้ามีธรรมในใจแล้วอยู่ไหนก็สบาย สามีก้ตายใจ เชื่อตัวเองได้ว่าเรามีภรรยาแล้ว ภรรยาของเราคนนี้เป็นเครื่องวัดชีวิตจิตใจของเรา ให้เป็นให้ตายไปด้วยกัน ไม่ยินดีกับหญิงอื่นหญิงใดทั้งนั้นแหละนอกจากภรรยาของเราคนนี้เป็นผู้ฝากเป็นฝากตาย มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อกัน ฟังเป็นฟังตายกันได้ นี่แลเรียกว่าสร้างหอวิมานในครอบครัวของตน

ระหว่างสามภรรยาที่มีความจงรักภักดีต่อกันอย่างนี้ เรียกว่าสร้างหอวิมานขึ้นมา ความสุขในมนุษย์ก็อยู่ในจุดนี้แล อะไรที่มีมาบ้างได้เสียไปบ้างนั้นเป็นธรรมดาของโลก ทั่วๆ ไป แต่ความจงรักภักดี ความซื่อสัตย์สุจริตต่อกันระหว่างสามภรรยา นี้ให้มีความแน่นแฟ้นแก่แห่งความรักความตายใจซึ่งกันและกันแล้ว นี่คือบ่อแห่งความสุข สมบัติใด ๆ สู้ไม่ได้ นี่เป็นสมบัติทิพย์อยู่ในจิตใจ เมียก็ตายใจว่าผัวของเราเป็นที่ตายใจได้แล้ว สามีก้ตายใจ ภรรยาที่ตายใจ ต่างคนต่างตายใจ วางใจกันได้ นี่ละบ่อแห่งความสุขอยู่จุดนี้

เราอย่าไปหวังเอาเงินเอาทองมาเป็นเศรษฐี โดยไม่คำนึงถึงความสำคัญที่อยู่ในคู่ครองทั้งสองนี้ ให้ปฏิบัติต่อกันด้วยดี เราจะมีความสุขความสบาย ตายลงไปแล้วก็มีความปรารถนาอยากจะพบกันในภพชาติต่อไปก็สมหวัง ถ้าทำความชั่วช้าลามก มีขัดมีแย้งกัน

เรื่องกิเลสถาม ความได้ไม่พอๆ ความโลภไม่พอนี้แล้ว ปรารถนาจะเป็นผู้เป็นเมียกัน ก็เหมือนกับเอาฟืนเอาไฟมาเผากันนั่นแหละ ผู้ดีก็ไปทางดีเสีย เมียเป็นคนดีตายแล้วเมียก็ไปทางดีเสีย ผู้เป็นคนชั่วตายแล้วก็จมไปทางชั่วเสีย ถ้าเมียไม่ดีเมียก็ไปทางชั่ว ผู้ไม่ดีผู้ก็ไปทางชั่วได้ ใครดีใครก็ไปทางดีด้วยกัน

เมื่อดีทั้งสองแล้ว มีความปรารถนาต่อกัน อยากเป็นสามีภรรยาคู่พึ่งเป็นพึ่งตาย คู่บารมีกันในวาระต่อไปก็เป็นได้อย่างสมหวัง เพราะอำนาจแห่งบุญแห่งกุศลกลมกลืนกัน ไม่ป็นเกลียวกัน เมียชั่วผู้ดีอย่างนี้ไม่ถูก ผู้ก็ดี เมียก็ดี อย่าขัดอย่าแย้ง เวลาจะทำบุญให้ทาน อย่าต่อล้อต่อเถียงกัน ขัดแย้งกัน ผู้อยากให้ เมียไม่อยากจะให้ ก็ทะเลาะกันเสีย บุญกุศลควรที่จะได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ก็ขาดบาทขาดตาเต็งลงไป ยิ่งไม่ให้เสียก็เลยไม่ได้ให้จริงๆ ขาดไปหมดด้วย นี่ขาดทุนสูญดอก อย่าขัดอย่าแย้งกัน การทำบุญให้ทานนี้เป็นสิ่งที่ชอบธรรมอย่างยิ่งแล้ว เรามีสมบัติมาพอได้ทำบุญให้ทาน ก็เป็นบุญของเรา อย่าขัดอย่าแย้งกัน ให้ได้บุญด้วยกัน ผู้ทำก็ได้บุญทั้งผู้ทั้งเมีย เมียทำก็ได้ถึงกัน เพราะใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความยินดีด้วยกัน ปรารถนาจะเป็นคู่ครองกันในกาลต่อไปก็เป็นได้อย่างสมมักสมหมาย เพราะความดีเสมอกัน

ให้ท่านทั้งหลายจำเอาไว้ ถ้าผู้เป็นยักษ์ เมียเป็นผี ก็ไปเป็นคู่บารมีกันในแดนนรก ไม่เคยมี ธรรมพระพุทธรเจ้าไม่เคยสอนไว้ ต้องเป็นคนดี เห็นกันแล้วหากเป็นไปเอง ถ้าต่างคนต่างเป็นคนดี ท่านแสดงไว้ในธรรมว่า ปุพเพนิวาสชาติปางก่อนเคยได้สร้างสมอบรมอะไรต่อกันไว้ ในเวลาที่เป็นผู้เป็นเมียกัน ในภพชาติต่อไปบุญบารมีอันนี้ก็กลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เมื่อพบกันเจอกันแล้วไม่ต้องบอก มันก็รู้กันเองภายในจิตใจที่เคยกันอยู่แล้ว มันหากเป็นผู้เป็นเมีย เป็นคู่บารมีและสร้างคุณงามความดีไปด้วยกัน เป็นอย่างนี้ไปเรื่อยๆ ต่างคนก็ต่างถึงความหลุดพ้นจากทุกข์ไปได้นั่นแหละ

ยกตัวอย่างเช่น พระพุทธรเจ้าของเรากับพระนางพิมพา พระนางพิมพากับพระพุทธรเจ้านี้เป็นเนื้ออันเดียวกันเลย ทุกๆ อย่างความรู้ความเห็นความเป็น ความประพฤติทุกอย่างเป็นแบบเดียวกันหมด ไม่มีใครขัดแย้งป็นเกลียวซึ่งกันและกันเลย ท่านสร้างบารมีมาด้วยกันตั้งแต่เริ่มต้นมา พระพุทธรเจ้าของเราที่ทรงปรารถนาเป็นโพธิสัตว์สร้างบารมีเพื่อความ เป็นพระพุทธรเจ้า พระนางพิมพาผู้เป็นภรรยาที่ปรารถนาเป็นเหมือนเงาเทียมตัวพระโพธิสัตว์ ต่างคนต่างสร้างความดีมาด้วยกัน หน้ากเบาขนาดไหนก็สร้างมาด้วยกัน ไม่ป็นเกลียวกันจนกระทั่งถึงวาระสุดท้าย ภพใดชาติใดท่านก็เป็นคู่บารมีกันมาโดยลำดับลำดับ ไม่พลัดไม่พรากไม่จากซึ่งกันและกันไปเลย ไม่ว่าภพใดชาติใด เพราะความดี

กลมกลืนเป็นอันเดียวกัน ให้มีความระลึกรู้ ให้มีความดูดีต่อกันอยู่เสมอไปในทุกภพทุกชาติ ท่านจึงได้เป็นคู่ครองของกันและกัน เป็นคู่บารมีกันมาโดยลำดับ

จนกระทั่งวาระสุดท้าย วาระสุดท้ายนั้นพระพุทธเจ้าของเราในตอนท่านบารมีแก่กล้าแล้ว ท่านจะเสด็จออกทรงผนวชเพื่อความเป็นพระพุทธเจ้า ท่านก็ได้เสด็จออกทรงผนวชเมื่อเสด็จออกทรงผนวช พระนางพิมพาก็เป็นเหมือนกับหัวอกจะแตก แต่ก็ทราบเจตนาของพระบรมโพธิสัตว์หรือสิทธัตถราชกุมารได้ดีก็ทนเอา อุดเอา ทนเอา เมื่อพระสิทธัตถราชกุมารสละออกไปทรงผนวชบวชเป็นฤๅษีดาบส ประพฤติพรตพรหมจรรย์อยู่ในป่าในเขานั้น พระนางทราบว่าพระพุทธเจ้าประทับอยู่ที่ทิศใดแดนใด ต้องกราบไหว้ไปถึงแดนที่พระสิทธัตถราชกุมารอยู่นั้น ๆ ร่ำไปเรื่อยไปอย่างนี้ ไม่เคยประมาณแต่อย่างใดเลย กราบไหว้ไปตามทิศทางที่สิทธัตถราชกุมารไปบวชเป็นฤๅษีดาบสอยู่นั้น

จนกระทั่งพระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้ขึ้นมาจากการบำเพ็ญเป็นเวลา ๖ พรรษา ได้เป็นพระพุทธเจ้าขึ้นมาแล้ว ที่นี้ถึงเวลาแล้วที่จะรื้อชนกันให้หลุดพ้นจากทุกข์โดยสิ้นเชิง ถึงกาลเวลาอันสมควร ก็พอดีพระราชบิดาคือพระเจ้าสุทโธทนะทูลอาราธนาพระองค์ไปเสวยพระกระยาหารที่พระราชวัง พระองค์ก็เสด็จไปพร้อมกับพระตั้ง ๒๐,๐๐๐ องค์นูน ไม่ใช่จำนวนน้อยๆ พอไปเสวยพระกระยาหารที่พระราชวังของสมเด็จพระราชบิดาเสร็จเรียบร้อยแล้ว พระราชบิดาก็ทรงปรารถนาความดีงามของพระนางพิมพา ให้พระพุทธเจ้าทรงสดับว่า พิมพานี้เป็นคนที่ดีมากทีเดียว หาไม่ได้แล้วเหมือนกับพิมพา

ตั้งแต่วันสิทธัตถราชกุมารเสด็จทรงผนวชจนได้เป็นพระพุทธเจ้าขึ้นมาแล้ว พระนางพิมพามีความระลึกกราบไหว้บูชาถึงบุญถึงคุณตลอดเวลา ไม่เคยประมาณแต่อย่างใดเลย เวลานั้นก็เป็นกาลอันควรที่พระองค์เสด็จมาสู่สถานที่นี้แล้ว ควรจะไปสงเคราะห์พระนางพิมพา ซึ่งเป็นบุคคลที่ดีมากหายากที่จะมีได้นั้นก็จะเป็นการดีมาก คือทูลอาราธนาพระพุทธเจ้าให้เสด็จไปโปรดพระนางพิมพา ความจริงพระองค์ทรงพิจารณาทรงดำริไว้โดยเรียบร้อยแล้ว เป็นแต่เพียงว่าไม่สิ้นพระวาจาออกมาเท่านั้นแหละว่าจะไปเยี่ยมพระนางพิมพาคู่บารมีกัน

ที่นี้พอพระราชบิดาทรงอาราธนาอย่างนั้นแล้ว พระองค์ก็ลงพระทัยอยู่แต่ก่อนนั้นแล้ว พอได้สักขีพยานก็รับสั่งว่าจะไปเยี่ยมพระนางพิมพา ก่อนที่จะไปก็รับสั่งให้พระสงฆ์จำนวนมากนั้นให้กลับไปวัดให้หมด ยังเหลือแต่พระสารีบุตรกับพระโมคคัลลาน์ ให้ติดตามเรตตาคาดไปเยี่ยมพิมพาในคราวนี้ โดยที่พระเจ้าสุทโธทนะจะเสด็จไปด้วยหรือไม่เสด็จตอนนี้ เราก็ชักหลงลืมไป จำได้ถนัดชัดเจนก็คือพระพุทธเจ้าของเรา หลังจากเสวย

พระกระยาหารที่พระราชวังของพระราชบิดาแล้ว ก็พาพระสารีบุตรโมคคัลลาน์ไปเยี่ยม พระนางพิมพาที่พระตำหนัก ถึงพระตำหนักเลย

พอไปถึงก็มีคนเข้าไปกราบทูลว่า สิทธิธรรมาภิกษุเสด็จมาถึงพระตำหนักแล้วเวลานี้ ประทับอยู่ข้างนอก ภาษาของเราเรียกว่าที่รับแขก พอพระนางได้ทราบเท่านั้นแล้ว ลืมเนื้อลืมหันไปหมด นี่เพราะอำนาจวาสนาบารมีของพระองค์ทั้งสองที่กลมกลืนกันมาตั้งนานแสนนาน ด้วยการสร้างบารมีด้วยกันมาเป็นลำดับลำดับมา พอได้ทราบว่าพระพุทธรูปเจ้าของเราเสด็จไปประทับที่หน้าพระตำหนักเท่านั้น เสด็จออกมาเลยทันที พอออกมาเห็นพระพุทธรูปเจ้าเพียงเท่านั้น ไม่ได้คิดถึงเลยว่านี่ท่านเป็นพระพุทธรูปเจ้าแล้ว ไม่มีในเวลานั้นนะ จะคิดเห็นตั้งแต่คู่ฟ้าเป็นฟุ้งตาย คู่บารมีของเรามาถึงแล้วโดยถ่ายเดียวเท่านั้น

เพราะฉะนั้นจึงไม่สนพระทัยในเรื่องว่าพระพุทธรูปเจ้าเป็นพระหรือเป็นอะไร ไม่สนใจ พอเข้าไปก็เข้ากอดเลยทันที ก่อนที่จะเสด็จไป พระองค์ก็ทรงทราบไว้ล่วงหน้าแล้วว่า เวลาเราเข้าไปถึงพระนางพิมพานี้แล้ว รับสั่งให้พระสารีบุตร โมคคัลลาน์ได้ทราบไว้ล่วงหน้าว่า เมื่อเราไปถึงที่นั่นแล้ว หากพระนางพิมพาจะมาทำอะไรๆ กับเรา อย่าได้สนใจ ถ้าภาษาของเราก็เรียกว่า ทำประหนึ่งว่าหูหนวกตาบอดไปเลย ไม่ดู ไม่รู้ไม่เห็น ไม่สนใจ พระนางจะทำพระพุทธรูปเจ้าแบบไหนก็ไม่ให้มีการคัดค้านต้านทาน

เพราะพระนางมีพระบารมีเต็มที่แล้ว จะหลุดพ้นจากทุกข์ในชาตินี้โดยถ่ายเดียวเท่านั้น หากได้รับการคัดค้านต้านทานหรือกีดขวางประการใด นางจะเสียพระทัย สลบสลกลงไป ดีไม่ดีอาจไม่ฟื้นแล้วตายเสีย มรรคผลนิพพานก็จะขาดสะบั้นไปในเวลานั้นด้วยกัน พระองค์จึงรับสั่งไว้อย่างนั้น พอไปถึงที่แล้ว พระนางเข้ามาก็ปรี่เข้ามาแล้วกอดพันพระพุทธรูปเจ้าเลย พระสารีบุตร โมคคัลลาน์ ก็หูหนวกตาบอดอย่างที่ว่า เคยไม่สนใจ พระนางมากอดมารัดทุกแบบทุกฉบับ พระองค์เองก็เคยไม่สนใจ ไม่สนพระทัย เพราะจะมีการขัดแย้งหรือห้ามบ้างก็เพียงเล็กน้อย พระนางจะเสียพระทัยมาก ดีไม่ดีถึงขั้นสลบและตายไปเลย แล้วขาดมรรคผลอันยิ่งใหญ่ขึ้นไปเสีย พระองค์ก็ทรงนิ่งเฉย แล้วคอยแะไปเรื่อย แะนะนำสั่งสอน

กาลนี้เป็นกาลอันควรแล้ว ตั้งแต่ก่อนเราได้สร้างบารมีมาด้วยกัน เหมือนอวัยวะเดียวกัน ไม่มีขัดแย้งกันตลอดมาตั้งแต่เริ่มสร้างบารมีมาจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ บัดนี้เราได้เป็นพระพุทธรูปเจ้าสมความมุ่งหมายตามความปรารถนาที่ได้ตั้งไว้เรียบร้อยแล้ว จึงได้เข้ามาหาพระนางซึ่งเป็นผู้มีบุญมีคุณต่อกันมาตลอดสาย จึงได้มาหาที่นี่ ต่อไปนี้ก็เป็นกาลอันควรแล้วที่พระนาง จะได้บำเพ็ญคุณงามความดีให้ได้หลุดพ้นไปตามเราตถาคตซึ่งเป็น

คู่บารมี พระนางทั้ง ๆ ที่กอดรัดอยู่กัน โดยไม่มีใครคัดค้านต้านทานก็ค่อยถอยห่างออกไป ที่แรกกอดรัดอยู่อย่างนั้นตลอด แล้วก็ค่อยถอยห่างออกไป

พระองค์ก็ทรงพิจารณาด้วยพระญาณตลอดเวลาในพระทัยของพระนางพิมพา แล้วทรงโปรดเมตตาสอนเป็นวรรคเป็นตอนไปโดยลำดับ พระนางค่อยรู้เนื้อรู้ตัวแล้วค่อยถอยห่างออกไป ๆ เอง โดยไม่มีใครห้ามปรามอะไรและ ไม่มีใครผลักดันอะไร พระนางก็ถอยห่างไป พอได้รับโอวาทจากพระพุทธเจ้าโดยลำดับลำดับแล้ว รู้เนื้อรู้ตัวขึ้นมา จนกระทั่งถึงขั้นได้รับความเป็นพระโสดาขึ้นมา ทีนี้เป็นความสวยงามเรียบร้อยทุกอย่างแล้ว เป็นบุคคลธรรมดาปรกติดีงามแล้ว พระพุทธเจ้าเป็นพระพุทธเจ้า พระนางพิมพาเป็นพระนางพิมพาแล้ว ต่างท่านก็ต่างเรียกว่ารู้จักอัปจักกาย ถอยห่างออกไป ตั้งใจฟังธรรมฟังธรรม จากนั้นก็ได้ฟังพระโอวาทของพระพุทธเจ้าหลายครั้งหลายหน จนสำเร็จขึ้นเป็นลำดับลำดับสุดท้ายก็เสด็จออกบวชเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ได้ถึงขั้นปรินิพพานเหมือนพระพุทธเจ้า

นี่เพราะอำนาจแห่งความดีทั้งหลาย ที่ได้สร้างมาเป็นลำดับลำดับ ไม่ปนเกลียวซึ่งกันและกัน ผลแห่งความดีทั้งหลายจึงกลมกลืน ถึงขั้นแห่งความหลุดพ้นจากทุกข์ ตามเสด็จพระพุทธเจ้าทันทั่วที่ อันนี้แหละคือความดี อยู่ด้วยกัน เราไม่ได้ปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้าก็ตาม เราปรารถนากับครอบครัวของเรา คู่ผัวคู่เมียของเรา คู่บารมีของเราให้ต่างคนต่างมีความจงรักภักดีต่อกัน อย่ามีความปนเกลียว อย่าเป็นคนมักมากโลเลในกามกิเลสได้ไม่พอ กินไม่พอ ให้มีความพอดีกับพอดิบพอดีกับความมีอยู่ของตน เมียก็มีผัวแล้ว ผัวก็มีเมียแล้ว นี่พอดีเต็มสัดเต็มส่วนแล้ว

ท่านผู้ทรงคุณความดีทั้งหลาย ท่านมีความพอดีกับคู่ครองของตน ภรรยาที่ไม่ไฝหาสามีได้อีกแล้ว สามีก็ไม่ไฝหาภรรยาผู้ใดแล้ว นอกจากผัวเมียอันเดียวกันนี้เท่านั้นพอแล้ว ๆ ท่านเรียกว่าอัปปัจฉตา เป็นผู้มีความปรารถนาน้อย คือผัวเดียวเมียเดียวเท่านั้นพอแล้ว นี่จะสร้างความร่มเย็นเป็นสมบัติทิพย์ขึ้นมาให้สวย ตั้งแต่ได้เป็นคู่ครองของกันและกัน จนกระทั่งตายไปจากกัน ก็ไม่มีพลัดพรากกันไปได้ตามความมุ่งหมายในสายธรรมที่ถูกต้องดีงาม ที่บำเพ็ญต่อกันมาด้วยความสุจริตนี่เป็นอย่างนั้น

เราทั้งหลายก็ให้ตั้งใจปฏิบัติ เราเดินทางสายเดียวกันนั้นละ มีผัวมีเมียมาด้วยกัน ให้มีความรักความสนิท ความจงรักภักดีต่อกัน มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อกัน เอาธรรมเข้าเป็นเครื่องบังคับเสมอ ถ้าเรื่องกิเลสแล้วจะไม่พอ ไม่มีอะไรพอกับกิเลส มีความหิวโหยตลอดเวลา ถ้าปล่อยให้ไปตามกิเลสแล้วหามาสู้ไม่ได้ หามามีที่ตัว ผัวของเขามีที่ตัว เมียของเขามีที่ตัว ใจเมียของคนลามก ผัวของคนลามก มีมากกว่าหมาเสียอีก แล้วเร็วกว่าหมา

เสียอีก อย่างนำเข้ามาใกล้ชิดติดพันกับเรา เราเป็นคน เขาเป็นหมา คนเป็นคนจึงต้องมีศีลมีธรรม รู้จักดีจักชั่ว รู้จักความพอดิบพอดิ แล้วปฏิบัติตนไปจะมีความสงบร่มเย็นราบรื่นดีงามตลอดไป ให้พากันจำเอาไว้นะบรรดาพี่น้องทั้งหลาย อยู่ที่ไหน

วันนี้เป็นโอกาสอันดีที่ได้มาพบกัน แล้วแสดงธรรมให้พี่น้องทั้งหลายได้นำไปประลึกและปฏิบัติตาม จะเป็นความสงบร่มเย็นแก่พี่น้องทั้งหลายนั้นแล ไม่ได้เป็นที่ไหน เป็นจากเรา ที่นี้เมื่อเราเป็นคนดีแล้ว พ่อแม่เป็นคนดี ลูกเต้าเกิดขึ้นมาก็เป็นคนดี ดูแบบพิมพ์ของตัวเองคือพ่อกับแม่เป็นแบบพิมพ์ที่ดี ลูกหลานเกิดขึ้นมา ก็ได้แบบพิมพ์อันดีงามนี้เป็นคดีตัวอย่าง เด็กก็เป็นเด็กดีไปเรื่อย ๆ กระจายออกไปก็มีแต่คนดี ๆ นี้เพราะความดีของเราได้วางแนวทางเอาไว้ ให้พากันจำเอา นี้พูดถึงเรื่องทางภาคปฏิบัติทั่วไป

ทางภาคของพระ พระมีหน้าที่ปฏิบัติกำจัดกิเลสโดยถ่ายเดียว ให้ตั้งหน้าตั้งตาประพฤติปฏิบัติ อยู่ที่ไหนให้มีสติตั้ง พระของลูกศิษย์ตถาคต ผู้เสด็จตามพระพุทธเจ้าทุกอิริยาบถนั้น คือพระที่มีหิริโอตตปปะ สะดุ้งกลัวต่อบาปต่อกรรม สำรวมระวังตนอยู่กับธรรมวินัยตลอดเวลา นี่คือนักสมาธิประจำตน เรียกว่าตามเสด็จพระพุทธเจ้าอยู่ตลอดเวลา ด้วยความสำรวมระวังปฏิบัติตนตามสิกขาบทวินัย

พระพุทธเจ้าประทานไว้แล้วว่า พระธรรมก็ดี พระวินัยก็ดี นี้และจะเป็นศาสนาของเธอทั้งหลาย แทนเราตถาคตเมื่อเราตายไปแล้ว เมื่อเราปฏิบัติตนอยู่ด้วยศีลด้วยธรรมด้วยสติธรรม ปัญญาธรรม วิริยธรรม อุตสาหธรรม ปฏิบัติตนด้วยความราบรื่นดีงามอยู่อย่างนี้ เราอยู่ที่ไหนก็เท่ากับเราอยู่กับศาสดา คือมีธรรมมีวินัยที่ตนรักษาดีแล้ว เป็นผู้ประกันตัวของเราไว้ด้วยดี อยู่ที่ไหนเป็นสุข ๆ นี้ละคนผู้มีศาสดาคือผู้มีธรรมมีวินัย เป็นเครื่องดำเนินความประพฤติปฏิบัติของตน

ถ้าปราศจากหรือข้ามเกินหลักธรรมวินัยข้อใดแล้ว เท่ากับเหยียบหัวพระพุทธเจ้าไปทุกกระทง ๆ หาสาระไม่ได้ ไม่มีศาสดาเลย จะไปกราบไหว้พระพุทธรูปพระองค์ใดก็องค์ ก็เป็นอิฐเป็นปูนเป็นหินเป็นทรายไปหมด เพราะเรานี้มันเป็นอิฐเป็นปูนเป็นหินเป็นทรายที่ออกไปหมด หาสาระไม่ได้ในตัวของเรา

เพราะฉะนั้นจึงทำตัวของเราให้มีคุณค่ามีราคา การบำเพ็ญภาวนาปล่อยวางให้หมดเรื่องความกังวลของโลก คือโลกกิเลสโลกความวุ่นวาย อย่าให้มีสิ่งใดเข้ามาเกี่ยวข้อง ท่านผู้ที่เริ่มต้นบำเพ็ญยังไม่ได้หลักใจ ก็ขอให้ติดแนบกับคำบริกรรมเอาไว้ให้ดี อันนี้เป็นเครื่องยืนยันไว้ว่าจิตของเราจะต้องตั้งเป็นหลักเป็นฐาน เพื่อเข้าสู่ความสงบเย็นใจตลอดถึงขั้นสมาธิแน่นหนามั่นคงได้โดยไม่สงสัย ถ้าสติกับคำบริกรรมติดแนบกันตลอดไปแล้ว ได้

แน่นอนไม่เป็นอื่น นี่ละหลักฐานที่เราวางในเบื้องต้น เราต้องเอาจริงจั่งอย่างนี้ จิตของเราจะสงบได้ ถ้าระลึกเพียงจิตเฉยๆ ระลึกแต่ผู้รู้เฉยๆ เผลอได้ตลอดไป ต้องมีคำบริกรรมผูกมัดจิตใจ แล้วมีสติบังคับเอาไว้

ไปที่ไหนก็ตามให้มีคำบริกรรมติด ถ้าผู้ยังไม่ได้หลักเกณฑ์ ผู้ได้หลักเกณฑ์คือจิตที่เป็นสมาธิมีความสงบแน่วอยู่แล้ว ให้สติตั้งอยู่กับสมาธิตลอดไป จากนั้นก็ให้พิจารณาทางด้านปัญญา คำว่าด้านปัญญาท่านทั้งหลายก็คงจะพอเข้าใจได้ เรื่องกฎอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา อสุภะอสุภัง พิจารณาแยกแยะให้เห็นเหตุเห็นผล ตามธาตุตามชั้นที่มีส่วนผสมกันว่าเป็นหญิงเป็นชาย เป็นสัตว์เป็นบุคคล เป็นพระเป็นเณร นี่เป็นส่วนผสมของธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ มาผสมกันแล้วก็มีจิตเข้าไปถือเป็นเจ้าของอยู่นั้น ก็เรียกว่าสัตว์ว่าบุคคล ว่าพระว่าเณร แยกแยะสิ่งเหล่านี้ออกด้วยปัญญาของเรา

เมื่อจิตมีความสงบพอเป็นปากเป็นทาง จิตอิมอารมณ์แล้ว ให้พิจารณาทางด้านปัญญา แยกแยะอยู่เสมอ พิจารณาเสมอๆ ซ้ำๆ ซากๆ เหมือนเขาคราดไร่คราดนา นั่นแหละ คราดไปคราดมา จนมูลคราดมูลไถแหลกละเอียด ควรแก่การปักดำแล้วค่อยปักดำ นี่พิจารณาทางด้านสติปัญญาของเรา แยกธาตุแยกชั้นดูให้ละเอียดลออ จนจิตใจมีความเห็นดีเห็นชอบเมื่อย่ำแล้ว ย้อนจิตเข้าสู่สมาธิ เวลาจิตเข้าสู่สมาธินี้มีอารมณ์อันเดียว ให้อยู่สงบแน่วอยู่กับอารมณ์อันเดียวเรียกว่าเอกัคคตาจิต เอกัคคตารมณ์ จิตมีอารมณ์อันเดียวเรียกว่าพักเอากำลัง เพื่อการเดินด้วยความราบรื่นดีงาม ให้ดำเนินอย่างนี้

เวลาพักจิตเข้าสู่ความสงบ ให้พัก อย่ายุ่งกับทางด้านปัญญา พักให้จิตมีความสงบเย็นใจ เวลาที่กำลังวังชาพอสมควรแล้ว ออกจากสมาธิก้าวเดินทางด้านปัญญา อย่าห่วงสมาธิ หน้าที่การงานแห่งการแยกแยะธาตุชั้นธกสกลกายทุกสัต์ทุกส่วนออกคลี่คลายดู ให้เห็นถนัดชัดเจน แล้วทำลงไปเรื่อยๆ ซ้ำๆ ซากๆ จนมีความชำนาญขึ้น ถ้าเห็นดีเห็นชอบเมื่อย่ำแล้วย้อนเข้ามาพักทางสมาธิ สงบใจ เรียกว่าพักอารมณ์ จิตใจก็มีกำลังและก้าวเดินทางด้านสติปัญญาต่อไปอีก จิตใจจะมีความคล่องแคล่วว่องไวโดยทางสติปัญญาจะถอดถอนกิเลสเป็นลำดับลำดาไปเรื่อยๆ จนสติปัญญามีความแก่กล้าสามารถเข้าไปมากเท่าไรแล้ว กิเลสจะค่อยจางลงๆ เพราะอำนาจแห่งสติปัญญาเป็นเครื่องรื้อถอน

ให้พากันจดจำอันนี้เอาไว้ลูกหลาน พระลูกพระหลาน เราเป็นห่วงเป็นใย ให้ได้หลักได้เกณฑ์ไปปฏิบัติ การมาบวชในพุทธศาสนา เราบวชเพื่อมรรคผลนิพพาน ขอให้ได้มีมรรคมีผลติดหัวใจของเราไปจากความพากเพียรของเราที่เอาจริงเอาจั่ง เพราะศาสนาเป็นศาสนารับรองเรื่องมรรคผลนิพพานมาตั้งแต่เดิมแต่องค์ศาสดามาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ เมื่อมีผู้

ปฏิบัติตามหลักศาสนธรรมอยู่แล้ว มรรคผลนิพพานเป็นสมบัติของคนนั้นแน่นอน ไม่ได้ห่างไกลไปจากที่ไหน พระธรรมท่านแสดงไว้ว่ากาลโกๆ ธรรมไม่มีกาลสถานที่เวล่ำเวลา ใครบำเพ็ญเป็นธรรมเมื่อไร เอ้า เป็นตลอดๆ เช่นเดียวกับกิเลส ถ้าเอนไปทางกิเลสก็เป็นกิเลสไปเรื่อย เป็นพินเป็นไฟเผาเจ้าของไปเรื่อยนั่นแหละ ถ้าเราหมนมาทางด้านอรรถด้านธรรม ธรรมก็ให้ความร่มเย็นแก่เราไปเรื่อย นี่ละทั้งสองอย่างนี้อยู่กับหัวใจของเรา ไม่อยู่ที่ไหน

เราอย่าไปคิดคาดฝันว่ามรรคผลนิพพานอยู่ดินฟ้าอากาศ อยู่ในเดือนนี้ปีนี้ พ.ศ. นั้นพ.ศ. นี้ เป็นลมๆ แล้งๆ กิเลสอยู่ที่หัวใจของเราตลอดเวลาฉันใด ธรรมะก็มีอยู่ที่หัวใจของเราตลอดเวลากาลโกเช่นเดียวกัน ให้หมนจิตใจเข้าสู่อรรถสู่ธรรมด้วยสติปัญญาของเราอย่างแท้จริง แล้วเราจะรู้เห็นอรรถธรรมขึ้นภายในใจ ตักตวงเอามรรคผลนิพพานขึ้นที่หัวใจของเรา หลังจากพรากกิเลสออกเป็นลำดับลำดับแล้ว จนกระทั่งได้ถอดถอนกิเลสหมดโดยสิ้นเชิง จิตจะสว่างจ้าขึ้นมาเต็มดวง ไม่ต้องทูลถามพระพุทธเจ้า สนฺทิฎฐิโก พระองค์ประกาศไว้แล้ว และผู้ปฏิบัติจะพึงรู้เองเห็นเองจากการปฏิบัติของตน คำนี้ไม่มีสอง

ท่านผู้ใดปฏิบัติตามพระพุทธเจ้าแล้ว จะรู้เป็นลำดับลำดับไป นี่เป็นเครื่องยืนยันรับรองในพุทธศาสนาของเรา ไม่มีคำว่าเป็นโมฆะ มีแต่กิเลสเท่านั้นมันหลอกหลวง ว่าทำบุญไม่ได้บุญ ทำบาปไม่ได้บาป นรกไม่มี สวรรค์ไม่มี นี่ละกิเลสตัวมันหลอกคนให้มีดีบอดลงไป ธรรมดามันก็ชี้แจงอยู่แล้ว ยิ่งกิเลสมาเสี้ยมสอนแล้วยิ่งไปได้ง่าย เชื่อได้ง่าย บาปไม่มีสนุกทำบาป นั่นละหาบแต่บาปแต่กรรม บุญไม่มียิ่งไม่ยากทำบุญเลย นรกไม่มีด้วยแล้ว ก็มีความกล้าหาญต่อความชั่วช้าลามกเต็มเหนี่ยวๆ ตายแล้วจมๆ นี่ละกิเลสหลอกหลวงสัตว์โลก หลอกหลวงอย่างนี้ มันจะไม่เอาความจริงมาพูด จะเอาตั้งแต่ความหลอกหลวงมาพูด แต่ธรรมพระพุทธเจ้านี้เอาแต่ความจริงมาพูดทั้งนั้น

จึงพากันนำไปพิจารณาตั้งใจปฏิบัติ อย่าให้เสียเวล่ำเวลาที่เรากิดมาเป็นมนุษย์ สมควรที่จะได้ครองบุญครองกุศลจากการบำเพ็ญของเรา ขอให้ได้ไปครองทุกคนๆ เอาละวันนี้ การแสดงธรรมก็เห็นว่าสมควรแก่กาลเวลาและธาตุขันธ์ ขอความสวัสดิ์จงมีแก่บรรดาท่านทั้งหลายโดยทั่วกันเทอญ (สาธุ)

รับชมและรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

และสถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน *FM 103.25 MHz*
และเครือข่ายทั่วประเทศ